

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ

май 2003 г.

Вестник на българите в Унгария

24 май – ден на българската просвета и култура

Преди близо единайсет и половина века светите братя Кирил и Методий създадоха славянската писменост и защитиха правото ѝ на съществуване в научни спорове, отстояха ду-

ховно нейната необходимост, въпреки господстващата триезична догма, според която Богът може да се слави само на три езика: еврейски, гръцки и латински. Кирил и Методий създадоха свои ученици, които да продължат делото им. Но това забележително духовно постижение едва ли щеше да оцелее през вековете, ако зад него не беше застанала току що покръстената българска държава. Нейните владетели княз Борис I и цар Симеон Велики въздигат славянския език и славянската писменост за официални в страната и създават всички материални и духовни предпоставки за тяхното утвърждаване. В двата културни центъра – Преславски и Охридски – се създават школи, в които се обучават хиляди млади духовници и кипи оживена книжовна дейност. Благодарение на подкрепата на държавата през следващите векове българската книжовност отбелязва такъв разцвет, че никакви по-нататъшни повратности на съдбата не успяват да я унищожат. Средновековна България е културен център, който излъчва своето влияние и в другите славянски държави – Сърбия, Русия – където (по време на турското нашествие) се пренасят ценни ръкописи и работят видни български книжовници.

Българите ценят и тачат делото на Кирил и Методий, които са канонизирани за светци, а от средата на XIX век техният празник се чества във всяко българско училище. Днес 24 май е един от най-светлите празници на България – ден на българската просвета и култура.

Преклонението пред делото на св. Кирил и св. Методий е засвидетелствано и в други страни. През 1980 г. Папа Йоан Павел II обяви двамата братя за светци покровители на Европа.

Beszélgetés

A bolgárok ki fogják alakítani az álláspontjukat a kisebbségi kérdéssel kapcsolatban, amiért következetesen ki is fognak állni

A Bolgár Országos Önkormányzat és a társadalmi szervezetek találkozója Kaltenbach Jenővel, az Országgyűlés kisebbségi biztosával

A Bolgár Országos Önkormányzat egyik fontos feladata, hogy megfogalmazza véleményét a kisebbségi törvény előtünk álló módosításával kapcsolatban. Az önkormányzat vezetősége április 16-i ülésére meghívta Kaltenbach Jenőt, az Országgyűlés kisebbségi biztosát. A kérdés fontossága és időszerepe miatt a találkozón az országos önkormányzat tagjain kívül a társadalmi szervezetek képviselői is részt vettek. A cél az, hogy olyan egységes álláspontot sikerüljön kialakítani, amelyet az itteni bolgár közösség legszélesebb rétege támogat.

A találkozón Kaltenbach Jenő gratulált az önkormányzat képviselőinek a választásokon elért sikerükhöz, és hangsúlyozta, hogy a képviselői mandátum a kisebbségek választott szerveiben nemcsak megtiszteltetés, hanem nagy felelősség is. Felajánlotta az országgyűlési biztos hivatalának szakmai segítségét, és hozzátette, hogy a hivatal nem kívánja meghatározni, hogy mi a jó és mi nem a bolgár közösségnek. Kaltenbach Jenő hangsúlyozta, hogy jó döntéseket csak a szakmai részletek ismeretében lehet hozni, és ehhez a legjobb módszer a kölcsönös dialógus. Kiemelte, hogy a kisebbségi törvény elfogadása óta eltelt időszakban sok tapasztalat halmozódott fel, így ma már sokkal pontosabban tudjuk, mit kell megváltoztatni a törvényben. Az országgyűlési biztos rövid bevezetője után felkérte a találkozón résztvevőket, hogy mondják el véleményüket és tegyenek fel kérdéseket. A bolgár képviselők aktív részvétele élénk beszélgetést eredményezett. Muszev Danso kiemelte a legrégebbi bolgár szervezet szerepét és a legutóbbi választások jó tapasztalatait, mivel a bolgár képviselőjelölteket bolgár szervezet támogatta. Fontos azonban az is, hogy pontosan meg legyen határozva, mely kisebbségi szervezetek indulhatnak jelölő szervezetként, mivel előfordulhat, hogy fantomegyesületek jelennek meg. Elfogadhatónak tűnik az országos önkormányzat közvetlen választása is.

A beszélgetés során Kaltenbach Jenő többször is megemlítette a kisebbségi választói névjegyzékek összeállításának ötletét, így a kisebbségi önkormányzati választásokat ezen jegyzékek alapján lehetne lebonyolítani. Ez megoldaná azon bolgárok részvételét is a kisebbségi önkormányzatok rendszerében, akik nemzedékek óta Magyarországon élnek, de csak bolgár állampolgársággal rendelkeznek. Az országgyűlési biztos szerint alaptalan az a félelem, hogy a kisebbségek így elszí-

Българите ще изградят свое становище по въпроса за малцинствата, което последователно ще отстояват

Среща на БРС и обществените организации с Йеньо Калтенбах, парламентарен пълномощник по въпросите за малцинствата

Една от задачите, които стоят пред Българското републиканско самоуправление е да формира свое мнение по въпроса за предстоящите промени в закона за малцинствата. На заседанието си на 16 април т.г. ръководството на самоуправлението покани парламентарния пълномощник по въпросите за малцинствата Йеньо Калтенбах на свое заседание. Поради изключителната важност и актуалност на въпроса на срещата, освен членовете на републиканското самоуправление присъстваха и представители на обществените организации. Целта е да се формира единно становище, подкрепено най-широко от българската общественост тук.

На срещата Йеньо Калтенбах поздрави представителите на самоуправлението за изборния успех, подчертавайки че представителството и изборните органи на малцинствата е не само чест, а и голяма отговорност за всички. Той предложи услугите на канцеларията на омбудсмана в професионално отношение, която не се опитва да определя какво е добро и какво не за българската общност. Добри решения се вземат при добра осведоменост и пътят за това е взаимният диалог, изтъкна Йеньо Калтенбах. Той подчерта, че през изминалия период след приемането на закона за малцинствата е натрупан значителен опит и днес много по-точно се знае какво е

необходимо да се регулира в закона. След тези уводни думи омбудсманът подкани участниците в срещата да изразят свои мнения и да зададат въпроси. При активното участие на българските представители разговорът премина оживено. Данчо Мусев изтъкна ролята на найстарата българска обществена организация и натрупания добър опит от последните избори, в които кандидатите за български самоуправления бяха подкрепени от българска организация. Необходимо е обаче, продължи той, прецизно да се определят организациите, които имат право да издигат свои кандидати, тъй като много скоро могат да се появят и организации фантоми. Приемлива изглежда и идеята за преки избори за републиканското самоуправление.

В разговора Йеньо Калтенбах няколкократно защити идеята за създаване на изборни списъци на малцинствата, въз основа на които да се провеждат изборите за малцинствени самоуправления. Това би решило и въпроса за участието в системата на малцинствените самоуправления и на тези българи, които от поколения живеят в Унгария, но имат само бъл-

гарско гражданство. Според омбудсмана неоправдан е страхът, че може да се загуби симпатията на унгарското население, да се изолират малцинствата и да загубят доверието на останалите членове на обществото. В момента, когато

всички унгарски граждани имат право да гласуват за членовете на малцинствените самоуправления автономията е привидна, тъй като не членовете на общността решават кои да са нейни ръководители. Всеки гражданин сам решава дали да се запише в изборните списъци, а самите списъци са в ръцете на общността (на републикански-

дори и там, където живеят българи, омбудсманът отговори, че прагът за участие в изборите ще се формира в зависимост от броя на граждани-те, включени в изборителните списъци и след установяването на такъв праг местните избори да се обявяват автоматично. При преките избори за републиканско самоуправление би

те самоуправления) – разясни Йеньо Калтенбах своите виждания по въпроса за въвеждане на изборни списъци на малцинствата.

Йеньо Калтенбах изтъкна, че най-важен елемент на автономията на малцинствата е тяхната финансова самостоятелност. Унгарската държава финансира малцинствените организации по два начина: чрез нормативно финансиране и чрез система от конкурси. Но докато селищните общини получават 80% от средствата като нормативна подкрепа и 20% чрез системата на конкурси, то при малцинствените самоуправления това съотношение е точно обратното. Това е така понеже съществуващата в момента система от малцинствени самоуправления е в известна степен раздута. Самият закон подтиква към създаването на все повече и повече самоуправления. Това отнема средствата от тези самоуправления, които действително правят нещо. Целта трябва да бъде: да се финансира само това самоуправление, което действително работи за общността. На изказаното опасение, че българите не живеят компактно и това би попречило да се създадат местни самоуправления

трябвало да се приложи и регионалната система, за да може в републиканското самоуправление да бъдат представени участници от цялата страна. Йеньо Калтенбах предложи републиканските самоуправления да започнат пробно изготвяне на списъци за страната. А правото на обществените организации да издигат кандидати за самоуправленията ще сложи край на противоречията между тях и самоуправленските органи. Обобщавайки разговора Димитър Танев изтъкна отговорността на общността за собствените си дела. Той добави, че в ръководството на общността българите са представени пропорционално и равноправно както териториално, така и по отношение на възрастта и пола. Не може да се отмени и фактът, че тежестта, която има българската общност в Унгария, е много по-голяма от нейната численост. В края на срещата Данчо Мусев заяви, че след необходимите консултации и разговори, Българското републиканско самоуправление ще изгради свое становище по въпроса за промяната на Закона за малцинствата, което последователно ще отстоява.

getelődnének, elveszítenék a magyar lakosság szimpátiáját és a társadalom többi tagjának bizalmát. Abban a pillanatban, amikor minden magyar állampolgárnak joga van szavazni a kisebbségi önkormányzatok tagjaira, a kisebbségek autonómiája látszatautonómiává válik, mivel nem a közösség tagjai döntenek el, kik legyenek a vezetőik. Minden állampolgár maga döntheti majd el, kéri-e felvételét a választói névjegyzékbe, a jegyzékek pedig a közösségek (az országos önkormányzatok) kezében lesznek – magyarázta meg Kaltenbach Jenő álláspontját a kisebbségi választói névjegyzékekkel kapcsolatban. Kaltenbach Jenő kiemelte, hogy a kisebbségek autonómiájának legfontosabb alapfeltétele a pénzügyi önállóság. A magyar állam kétféleképpen támogatja a kisebbségi szervezeteket: normatív finanszírozással és pályázatok útján. De amíg a települési önkormányzatok a pénzeszközök 80%-át normatív támogatásként kapják, és csak 20%-át nyerik el pályázatokon, a kisebbségi önkormányzatok esetében ez az arány fordított. Ez azért van így, mert a jelenleg fennálló kisebbségi önkormányzati rendszer bizonyos fokig felduzzasztott. Maga a törvény is a mind több és több önkormányzat létrehozására ösztönöz. Ez elvonja a pénzt azoktól az önkormányzatoktól, amelyek valóban tesznek is valamit. Azt kell célul kitűzni, hogy csak azok az önkormányzatok kapjanak támogatást, amelyek valóban a közösség érdekében tevékenykednek. Arra a felvetett aggodalomra, hogy a bolgárok nem kompakt közösségekben élnek, és ez meggátolhatja a helyi önkormányzatok létrehozását még ott is, ahol valóban élnek bolgárok, az országgyűlési biztos azt válaszolta, hogy a részvételi küszöböt a választásokon a névjegyzékbe felvett állampolgárok száma alapján fogják meghatározni, és a küszöb megállapítása után a helyi választásokat automatikusan ki fogják írni. Az országos önkormányzat közvetlen választása esetén a regionális rendszert is alkalmazni kell, hogy az országos önkormányzatban az ország egész területéről bekerüljenek képviselők. Kaltenbach Jenő azt javasolta, hogy az országos önkormányzatok kezdjenek el országos próbanévjegyzékeket összeállítani. A társadalmi szervezetek joga arra, hogy önkormányzati képviselőjelölteket állítsanak, véget fog vetni a közötti ellentmondásoknak. Tanév Dimitar, összefoglalva a beszélgetést, hangsúlyozta a közösség felelősségét a saját ügyeinek irányításában. Hozzátette, hogy a közösség vezetőségében területileg, valamint kor és nem szerint is arányosan és egyenlően vannak képviselve a bolgárok. Nem szabad megfeledkezni arról a tényről sem, hogy a magyarországi bolgár közösség tekintélye nagyobb, mint a létszáma. A találkozó végén Muszev Dancso megígérte, hogy a szükséges konzultációk és beszélgetések lefolytatása után a Bolgár Országos Önkormányzat ki fogja alakítani álláspontját a kisebbségi törvény módosításával kapcsolatban, amelyért következetesen ki is fog állni.

Évforduló

Nikola R. Kazanszki

50 éve állították helyre az önálló bolgár egyházat

Bulgária 864-ben vette fel a kereszténységet, s azóta tartozik az európai keresztény népek közé. A kezdetektől fennállt az a törekvés, hogy a bolgár egyház önálló státusszal rendelkezzen, ez a VIII. Konstantinápolyi Egyetemes Zsinat (870) után sikerült, bár az egyház Bizánc érdekszférájában marad.

Az első ismert bolgár pátriárka – Leontij – Nagy Simeon cár idején, 918 körül kapja rangját. A bizánci fennhatóság alatt (1018-1186) a bolgár pátriárka funkciót az ohridi püspök látja el.

A Második Bolgár Cárság idején (1186-1396) az egyház önállóságát újra helyreállítják, az utolsó pátriárka az ismert Evtimij Tirnovszki. A török hódoltság idején a bolgár egyház vezetését ismét az ohridi egyházi elöljáróság végzi, önállóságát 1870-ben kapja vissza alacsonyabb ranggal. 1953-ban állítja helyre rangját a bolgár egyház pátriárkája, amikor május 8-án megtartott egyházi-népi zsinat keretében a zsinat megválasztja Cirill pátriárkát.

A bolgár egyház legmagasabb méltósága rangjának visszaállítása nagy jelentőséggel bír az egyház fejlődése szempontjából. 550 éves megszakítás után a bolgár egyház újra egyenrangúvá válik a többi ortodox egyházzal.

Никола Р. Казански
50 ГОДИНИ ОТ
ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО НА
БЪЛГАРСКАТА
ПАТРИАРШИЯ

След приемането на християнството през 864 г. България се нарежда сред семейството на християнските народи в Европа. Още от самото начало българските владетели се стремят да извоюват самостоятелен статут на българската църква. На Осмия Вселенски събор в Цариград през 870 година България получава независима църква начело с архиепископ, но остава в сферата на Византия.

Първият известен български патриарх Леонтий е провъзгласен по времето на Симеон Велики към 918 година. По време на византийското владичество (1018-1186) неговите функции се изпълняват от охридския архиепископ.

През Второто българско царство (1186-1396) патриаршията се възстановява, като пръв

известен постоятел на Търновската катедра е Василий, а последен е знаменитият Евтимий Търновски. След падането на България под османско владичество функциите на Българската патриаршия отново се изпълняват от Охридската архиепископия-патриаршия до нейното ликвидране в 1767 г.

Почти сто години след това се възвръща независимата българска православна църква през 1870 г. като Българска екзархия.

През 1945 г. е вдигната схизмата от нея и през 1953 г. е възстановена и самата Българската патриаршия.

Този знаменателен акт се

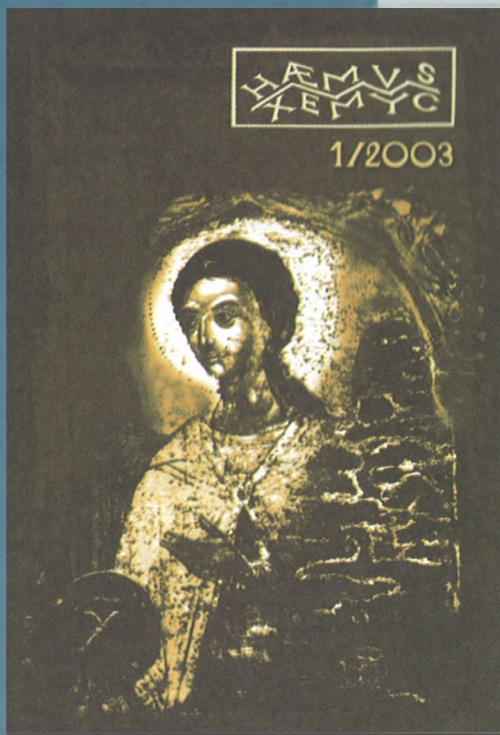
извършва на 8 май 1953 година след провеждането на църковно-народен събор, който приема нов устав на Българската православна църква и избира за патриарх Кирил (1953-1971). Новото най-високо духовно звание на предстоятеля на Българската православна църква има огромно значение за нейното развитие. След повече от 550 години българската църква най-после заема отново полагащото й се място сред нейните посестрими – другите поместни православни църкви.

С възвръщането на своето достойнство Българската патриаршия получава възможност да разшири и активизира своята дейност. Тя поддържа свои задгранични диоцези в САЩ, Канада и Австралия, както и старите български енории в Цариград, Будапеща, Виена, Букурещ и Москва.

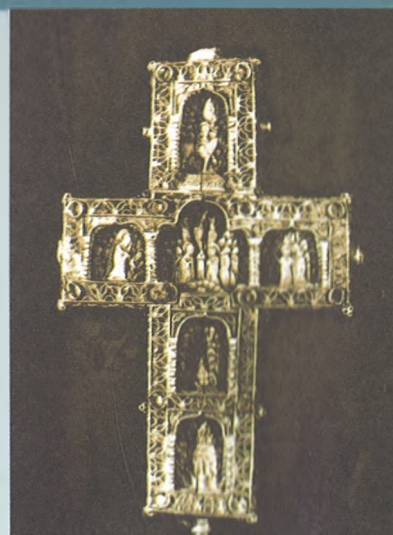
Благодарение на високия си ранг Българската църква си връща или придобива ценни храмове в Букурещ, Москва и други големи градове.

Особено плодотворна дейност развиват двете научни институции към Българската патриаршия, а именно Националният църковно-исторически музей и Църковно-историческият институт.

ЧЕТЕТЕ НОВИЯ БРОЙ
НА СПИСАНИЕ ХЕМУС,
ПОСВЕТЕН НА 50
ГОДИШНИНАТА ОТ
ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО
НА БЪЛГАРСКАТА
ПАТРИАРШИЯ!

A HAEMUS FOLYÓIRAT LEGÚJABB SZÁMA A BOLGÁR EGYHÁZ ÖNÁLLÓSÁGA HELYREÁLLÍTÁSÁNAK 50. ÉVFORDULÓJÁNAK SZENTELT ÍRÁSOKAT TARTALMAZ.

МОЛИТВЕН ПОКЛОН ПРЕД ДЕЛОТО ВИ О, БОГОМЪДРИ КИРИЛЕ И МЕТОДИЕ

*"Върви народе възродени,
към светли бъднини върви."*

Светата библия ни казва: "А земята беше безвидна и пуста; тъмнина се разстилаше над бездната" (Бит. 1:2). Пустота и тъмнина се е разстигала и сред славянските народи, защото са били прости, безправни и неукни – впрегнати в ярема на най-черното робство... служили са за разменна монета между силните "на деня" и с добра военна организация народи. Византия е набираща по-голямата част от елитната си войска само из-между славянските племена, но независимо от това безчовечно ги е ограбвала и държала в пълен мрак и невежество.

Св. св. Кирил и Методий слагат край на страшното им, нечовешко робство, като написват за тях славянската азбука, превеждат най-важните богослужбени книги, извършват богослужения, проповядват на майчиния им език – полагайки край гълния камък на славянската писменост и култура. Светите първоучители отварят духовните им очи за най-потребното и насъщното, за най-великото и славното – за знанието, просветата и мъдростта, за чудните открития и завоевания на науката, културата и изкуството. С това те призовават всички народи към братско единение, заедно прославяйки Бога да осъществят мира на земята и благата воля помежду си.

Византийският императорски двор и всички висши кръгове в столицата се надпреварват щедро да им предлагат най-изтънчените наслади и удоволствия, омайни красоти и изкусителни съблазни. На тази суета обречките се на Бог и род христови последователи отвърщат с усамотение в манастира на планината

Олимп. А те заслужават във всичко първите места, защото в очите на тогавашния учен свят те са най-деловите учени философи, най-търсените културни творци дипломати. С кои велики люде да ги сравним? – С най-гениалните!? Теният обикновено остава в своето дълбокомислено съзерцание или пък отразява мъдростта на своя ум и благородните откровения на възвишения си дух върху грижливо изписани страници! Св. св. Кирил и Методий се издигат високо над утопичните съзерцания и еkleктични откровения! Те се превръщат в пророци, апостоли и светци за всички славянски родове. Озарени и всецяло проникнати от Божествената премъдрост, те учат, благовестяват и превеждат на славянски език Словото Божие – просвещават в православната вяра с най-възделения и сладък плод на кирилицата.

И живеят в света без да бъдат опетнени, макар и да са в най-живо общение с най-жестоки и ненаситни властолюбци и сребролюбци, с което напълно оправдават името си на небесни човеци и земни ангели.

Те вършат своето свято дело с християнско смирение и неподражаема жертвоготовност. Не ги спира и опасността да бъдат наречени еретици, ни затварянето им в тъмница, ни смъртта на единия от тях, и остават верни единствено и само на започнатото от тях – създаване, разпространение и утвърждаване на всеславянската писменост.

Нищо друго не ги възмуща освен денонощната, всеподчиняваща мисъл – чрез Словото Божие да просветят и приведат в лоното на Православната вяра братията славяни и да ги закърмят с истините, добродетелите и заповедите на Бога, на Христа Спасителя и на славните Му апостоли.

Св. св. Кирил и Методий влагат в славянската душевност най-ценните бисери от право

славната огърлица – вярата и любовта, увенчани с осъзнатия подвиг на саможертвата за Бога и ближния.

Ето защо славяните са първи в борбата за общочовешко благоденствие и щастие, за равноправно приобщаване на всички към благата на земята и плодовете на световната култура.

Този най-благороден и героичен дух, това най-въдъхновено и любвеобилно сърце ни даряват и во веки завещаваат равноапостолите Кирил и Методий, за да зацари не само във великия и просторен славянски дом мирът и благата воля, а целият свят да е озарен и оживотворен от светлината на православието изток.

Затова със синовна благодарност, с препълнени от национална радост и съпричастна гордост български сърца, молитвено привели глави да възкликнем: "Богомъдри Кириле и Методие, молете Бога да утвърди всички славянски народи в православие и единомислие, да умири света и спаси душите ни!" – Амин.

Отец Стефан Мамаков

Bolgár iskola

Megkezdődtek az érettségi vizsgák a budapesti bolgár iskolában

Мájус 12-én a magyar nyelv és irodalom írásbeli vizsgával megkezdődött az érettségi a budapesti Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskolában és Gimnáziumban. Bolgár nyelvből és matematikából a tanulók a bolgár vizsgaszabályzat szerint érettségiznek, így idén nem tartanak külön érettségit, e két tantárgyból az utolsó négy év átlageredménye szerepel majd érettségi bizonyítványukban. Az érettségi vizsgabizottság elnöke az idén is Dr. Mokuterné Katus Elvira dr. Mind a hét végzős tanuló az érettségi után felsőoktatási intézményben szeretne továbbtanulni, van, aki Magyarországon, és van, aki Bulgáriában. A legkisebb diákok, a 1-4. osztályosok számára a 2002/2003 tanév már befejeződött. A felső tagozatos diákok május 31-ig járnak iskolába, míg a 9-11. osztályosok utolsó tanítási napja június 14-re esik. A beiratkozás körüli helyzet a legaggasztóbb: a 2003/2004-es tanévre az 1. osztályba mindössze három tanuló iratkozott be, előkészítő osztály valószínűleg nem is indul.

A 2003-as végzősök ünnepélyes búcsúztatását május 9-én tartottak meg a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskolában és Gimnáziumban. Az iskolában idén végző 7 diák az iskola címerével díszített emlékorát kapott ajándékba. Az érettségizők megható beszédben fejezték ki köszönetüket az iskolának és mindazoknak, akiket iskolaéveik alatt szívükbe zárnak.

Gyermektábor

A korábbi évekhez hasonlóan idén is

a Fekete-tenger partján szervez ifjúsági táborot Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium.

A tábor június 24-től július 8-ig tart Ravda városban, a programban bolgár nyelvtanulás is szerepel.

A táborban nem csak az iskola tanulói vehetnek részt, jelentkezni az iskolában (VI. ker. Bajza u. 44.) vagy telefonon lehet.

Започнаха зрелостните изпити в българското училище

Първият зрелостен изпит, който положиha учениците от БУСЕУ "Христо Ботев", бе изпитът по унгарски език и литература на 12 май. На 16 май те полагат писмен изпит по английски език, а на 22 май може да се положи изпит по унгарски като чужд език. Датата за устните изпити е 12 юни. Зрелостните изпити по български език и математика – които се провеждат по българските образователни изисквания – тази година са отменени и ще се използва средноаритметичната оценка от четирите години на гимназиалния курс. Въпреки че Министерството на образованието и науката даде възможност за провеждането на зрелостните изпити (особено за училищата в чужбина) странно е, че е предпочетен по-лесният вариант, който може да постави под съмнение качеството на двузичната диплома на завършващите. Председател на зрелостната комисия и тази година е Елвира Катун. Всички от седемте завършващи дванайсетокласници са допуснати до зрелостен изпит и имат планове да продължат образованието си във висше учебно заведение.

Предпочитани специалности са българска филология, история, математика и информатика – както в България, така и в Унгария.

Учебната година в българското училище приключи и за най-малките – първокласниците – още в средата на май. До 31 май ще приключат учениците от V до VIII клас, а на 14 юни завършва учебната година за учениците от IX до XI клас. Трябва да напомним, че през 2002 г. учебната година започна на първи септември. И отново буди учудване меха-

ничното смесване на унгарските и българските изисквания. Започването на 1 септември е положително решение, съобразено с реда на учебните занятия в Унгария. В края на учебните занятия обаче създава най-голям проблем за родителите на малките ученици, както и на децата от детската градина, които в продължение на 3 или 3 и половина месеца не могат да осигурят за децата си място в българското училище и българската детска градина. А броят на предписаните в закони и наредби учебни седмици може да бъде спазен и без да се налага голямата ваканция да започва в средата на май. В училището без това се празнуват и българските и унгарските празници и в плана на учебната година могат да се вместят повече свободни дни (свободни от учебни занятия, а не неприсъствени за учениците). А в празничните дни, които са работни в Унгария, да се организират дежурства, за да се чувстват сигурни родителите, че училище има, за да се грижи то за децата им. Не е чудно, че е тревожно положението и с приема на деца – в първи клас са се записали трима ученика, а подготвителен клас най-вероятно няма да има. Вероятно ще има промени и в състава на учителите, но директорът не може да даде точна информация, тъй като засега няма решение на Министерството на образованието.

Вести от училището

Информация на Венцислава Велкова, преподавател

Тази година зеленото училище за учениците от БУСЕУ "Христо Ботев" се проведе от 22 до 26 април в град Фьолдвар на Балатон. Условиата бяха чудесни. До обяд се провеждаха учебни занятия, а през свободното време учениците имаха

прекрасни възможности за игра. С право всички с еднакво голямо нетърпение очакват това мероприятие, при което съчетаването на учебни занимания с активен спорт и отдих са особено благоприятни в края на натоварената учебна година.

На 9 май 2003 г. се състоя тържественото изпращане на випуск 2003 в БУСЕУ "Христо Ботев". Точно в 17 часа в централната зала се събраха ученици, учители и много гости, роднини и приятели, дошли да изпратят зрелостниците. Тази година се дипломират 7 ученика. Те получиха и специални подаръци часовници-сувенири с емблемата на училището. От своя страна, зрелостниците поднесоха благодарствено слово към училището и всички, които ще останат свързани с най-хубавите им спомени. Официалната вечеря се състоя по-късно в ресторант-таверна "Пиреус".

Детски лагер

БУСЕУ "Христо Ботев" и тази година организира детски лагер на българското черноморие. Лагерът ще се проведе в Равда от 24 юни до 8 юли. В програмата са включени и занятия по български език. Могат да кандидатстват и деца, които не учат в българското училище. Записванията се правят в БУСЕУ "Христо Ботев" на ул. Байза 44 или по телефона.

Български портрети от Пенка Чангова

Минчо Михов Ковачев (1876-1950)

Роден е с. Пчелище (Кованлъка). В селото разказвали, че мястото било определено за пчелини на бейовете, защото било тихо, скътано, далеч от ветровете. Оттам носело името си.

Минчо Михов Ковачев не помнел баща си, убит през Освободителната война. Останал с майка си, будна и трудолюбива българка. Израсъл в голяма беднота, но в училище бил все пръв ученик, умно и работливо дете. През зимата палел печките в училището и всичко, каквото получавал, давал на майка си.

От селото мнозина ходели на гурбет в Румъния и Австро-Унгария и печелели добре. След завършването на четвърто отделение майка му го отвела в Русе и го дала на градинарска компания, заминаваща за Букурещ. Там работил няколко години в околностите на Букурещ, а в края на сезона се връщал на село и давал припечеленото на майка си. През 1890 г. заедно с приятели се озовава в градината на Мицов в Мишколц.

Дълго време работник, после става ръководител на работниците и през всичкото време пести, учи стопанския закон на градината и набира нужната смелост. През 1914 г. със спестените средства купува 4 холда земя. Тъй започва самостоятелно градинарство. До края на живота си работи по традиционния градинарски начин в битова градинарска кооперация. Единствената есенна подялба между съдружниците дава възможност свободните средства да бъдат насочени там, където могат да влязат в оборот. Наема и земя, която дава под аренда за "драми" т.е. под наем.

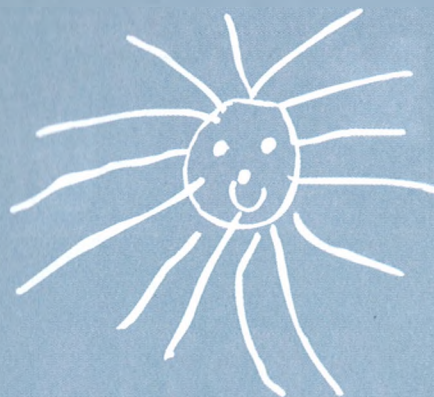
Личното си стопанство раз

ширява до казармите в града. Вижда лошото състояние на конюшните и веднага прави предложение на командира на полка да направят договор, в който се задължава да построи съвременни конюшни срещу тор от конете, който му е необходим в градинарството – най-важното условие за урожая на градината.

Втората световна война го сварва като ~~собственик~~ на 56 кадастрални холда земя (325 дка), съвременен обзаведен краварник и свинарник.

Минчо Ковачев е признат от унгарската общественост специалист, привлечен като стопанския съветник към кметството в Мишколц, заедно с другия изтъкнат градинар в района Драган Нонев от Саламонново (Шуменско). В 1924 г. заедно с други българи основават клуб на Дружеството на българите в Унгария, на който става председател. В собствената си къща заделя една стая за паркленс, за който е командирован и свещеник от България. Свещеникът учи децата в училището, което е настанено в две стаи, също в дома на Минчо Ковачев, който го издържа и продължение на десет години. Изтъкнатата му патриотична дейност е забелязана от българската общественикост. В 1937 г. е награден със сребърен кръст за "Граждански заслуги" от цар Борис III. Името му може да се намери в Аграрно-градинарската история за развитието на градинарството в Северозападна Унгария.

Дъщеря му живее в България. Синът му д-р Михаил Минчев става доцент хирург в Медицинския университет, няма поколение.

Az Aqua Kórus Budapesten

Május 27-én az Aqua Kórus koncertet ad a Szt. Cirill és Szt. Metód bolgár templomban.

Az Aqua zenei formáció 1994-ben alakult meg Deljana Micseva zongoraművész, zeneszerző, karmester, a Nemzeti Színház- és Filmművészeti Akadémia docense vezetésével. Az Aqua Kórus repertoárján mintegy 70 autentikus bolgár népdal feldolgozása szerepel, a zenei formáció érdekessége, hogy az egyházi liturgikus zenét társítja a népzenevel. Általában nem koncerttermekben lépnek fel, hanem templomokban, barlangokban, amfiteátrumokban, de adtak már koncertet a szófiai Központi Fürdőben is. Külföldön is elismertek, vendégszerepeltek már Nancyban, Strassbourghban, felvételeik vannak a stockholmi rádióban és 12 filmet készítettek a Bolgár Nemzeti televízió számára. Nemrég Szófiában együtt léptek fel egy magyar együttesel.

Музикална формация "Аква" в Будапеща

Разговор на Ася Събева
Юричкaй с доц. Деляна Мичева

Как достигнахте до идеята да съчетаете народната музика и църковно-литургичното песнопение?

Съчетаването на два или повече жанра не е новост в експерименталното композиторско творчество. Едновременно звучене на ортодоксалната музика и народните бавни протяжни пачени създават една уникална звукова среда, която е заложена генетично във всеки един от нас

Върху каква тематика работите понастоящем?

Българският фолклор ме интересува от студентските години. Композицията "Молитва за дъжд" е построена върху обредни песни, изпълнявани при обичаите за дъжд – Пеперуда и Герман. Тук те звучат едновременно. Друга митологична тема е темата за слънцето. То дава живот, но може и да го отнеме. Тогава идват молитвите за дъжд и мнимото погребение на Герман. И ако и това не помогне, тогава се пристъпва към гоненето на змея. Слънцето може да се ожени за луната, да бъде неин брат, но често срещан мотив е любовта на слънцето към обикновената земна девойка. То я открадва, като спуска люлка към земята. Интересува ме и темата за змея и неговата двойственост. Той може да опустуши плодородието, отвлича девойки в своето змейско царство, но във фолклора змеят е олицетворение и на физическата сила и красота. Той превъзхожда младите

момци, не случайно девойката се влюбва в него и иска да му стане жена. От друга страна използвам седенкарските весели песни, които със своята радост и хумор внасят нова светлина в композициите – умението за веселба и оптимизъм. Не случайно от фолклорните игри и обичаи тръгва и началото на българския театър, на драматургията и кукловодството. Православието от своя страна обогатява художествените търсения. От него извличам едно пречистване на духа и извисяване. Така се стремя към една симбиоза между мистиката и виталността, между реалното и иреалното.

Вашиите концерти не се състоят в класическата театрална среда, включваща обособена сцена, място за публиката, поставяте изпълнението в напълно нетрадиционно сценично обкръжение.

Да, пели сме в пещерата Леденика, в пещерата на Мадарския конник, в старите амфитеатри в Пловдив, Стара Загора, в кристата на храм Александър Невски, сега в тракийското светилище "Свещари". Изнесохме три концерта в старинната сграда на Централна баня. Басейнът напълнихме с топла вода, а в нея пуснахме плуващо пано с над 100 различни на цвят и големина свещи. Парата се издигаше в залата, всъщност тази мъгла доста пречеше на актьорите, но мистичната обстановка имаше голямо въздействие върху публиката. Акустиката за нашите изпълнения е много важна. На това място акустиката беше по-добра отколкото тази в една катедрала!

Великденско вино

На 1 юни Родопският драматичен театър ще гостува в Будапеща с постановката "Великденско вино" по пиесата на Константин Илиев. Режисьор на постановката е известният български режисьор Леон Даниел, а в ролите участват Никола Пашов и Димитър Димитров. (Никола Пашов ни е познат от спектакъла на Малко театро "Концерт от другата страна" – той е артистът, който изпълнява ролята на стареца от видеозаписа.)

Пиесата "Великденско вино" има повече от 30 постановки в България от 1980 г. насам, когато е написана. Тя представлява монолог на ловешкия поп Кръстю (Никола Пашов), обвинен в предателството на Васил Левски. Второто действащо лице е немият клисар Гечо (Димитър Димитров). Заклеймен от народното презрение предателят на Апостола остава сам в църквата, в която служи, на най-големия християнски празник Великден. Вярващите предпочитат да отидат в другите църкви на градчето, отколкото да се докоснат до омърсия се свещенослужител. Поп Кръстю иска да оправдае своите действия, отправяйки обвиненията си срещу дякон Левски и другите комитетски дейци. От думите на поп Кръстю се очертава цялото българско общество от началните години освободението, с бързия преход от идеали на свободата към практикуването на властта, където няма място за чистия и възторжен порив на предосвободенската епоха.

Написана въз основа на историческо събитие, драмата на Константин Илиев има съвременно звучене и е особено актуална в годините на преход и на смяната на ценностите. Вече трето десетилетие тя продължава да се играе с успех на българските театрални сцени. И да раздира съвременника между преклонението пред богоподобния ("Какъв беше този човек, боже!") и съзнанието, че неговото просто величие е твърде трудно за следване ("Що го създаде, Господи! И що го изпречи отпреде ми!"). Драмата на поп Кръстю се примесва с библейската драма на предателя Юда. И над всички ни остава да тегне вината за идеалите, които често захвърляме в името на минутно тщеславие. Към тях ни връщат понякога една света литургия или спектакъл като "Великденско вино".

Вечер на Радой Ралин

На 22 април Радой Ралин навърши 80 години.

В едно интервю, на въпроса: "Коя е според вас думата на XX век?" – поетът отговаря: - Стрес. По-скоро стресове. Тя е валидна не само за България, но за целия свят – въстания, преврати, войни, терори, катаклизми, тоталитаризъм и плутокрация. Аз обаче знам и думата, с която ще се запомни идния век.
- Коя е тя?
- Взаимност – това ще бъде векът на Великото преселение на културата от и за всички народи.

Húsvéti bor

A Rodopei Drámai Színház június 1-jén mutatja be Budapesten Konsztantin Iliev Húsvéti bor c. darabját az ismert bolgár rendező Leon Daniel rendezésében Nikola Pasov és Dimitar Dimitrov szereplésével. (Nikola Pasovot már megismerhettük a Malko Teatro "Koncert a másik oldalon" egyik szerepében – ő játszotta a videófelvételen az öregembert.)

A „Húsvéti bort” megírása, 1980 óta Bulgáriában több mint 30 rendezésben láthatta a közönség. A darab a Lovacs városi lelkész – Krasztju pópa (Nikola Pasov) monológjára épül, akit Vaszil Levszki elárulásával vádolnak. A másik szereplő Gecso (Dimitar Dimitrov) – a néma templomszolga. A Szabadság Apostolának is nevezett nemzeti hős – Levszki – elárulása miatt a nép lenézésétől és utálatától sújtva a pópa húsvétkor a templomba menekül. A hívők inkább a városka többi templomát

keresik fel, hogy ne érintkezzenek a beszározódott lelkésszel. Krasztju pópa tettének igazolását keresi, vádakát talál ki Levszki és a többi forradalmár ellen. Szavaiból az akkori bolgár társadalom minden mozzanata és szereplője kirajzolódik: a szabadságideálok gyors átváltozása hatalomgyakorlássá, ahol nincs helye a fel szabadulás előtti euforikus lelkesedésnek. A valós történelmi

eseményen alapuló dráma mégis modern kicsengésű és aktuálisnak tűnik az átmenet időszakában, amikor bizonyos értékek átértékelődnek. Immár harmadik évtizede sikerrel játszzák a bolgár színházakban. Krasztju pópa drámája összefonódik a bibliai Júdás drámájával.

Radoj Ralin est

Április 22-én töltötte be 80. életévét Radoj Ralin

"Ön szerint melyik a XX. századra legjellemzőbb szava" – tették fel neki a kérdést egy interjúban. Erre a költő így válaszolt: "A stressz. Vagy inkább a stresszek. S ez nemcsak Bulgáriára, de az egész világra vonatkozik: felkelések, puccsok, háborúk, terror, természeti katasztrófák, totalitarizmus és plutokrácia. Ámbár én a következő évszázadra jellemző szót is ismerem már.
- Melyik az? – kérdezte a riporter
- Kölcsönösség – a következő lesz a Kultúra Nagy Vándorlásának évszázada minden nép számára."

Irodalmi est

Május 23-án, pénteken 18.00 órakor Radoj Ralin-est lesz a Bolgár Művelődési Házban a költő 80. születésnapja tiszteletére. Közreműködik: Hadzsikosztova Gabriella és Varró Alexander.

"Versei a számvetés kifejezései. Saját életfilozófiája egy agonizáló korszak – századunk – keretein belül. A megvilágosodás és a drágán megfizetett bölcsesség, egy lélek monológjai, melyen számtalan sebet ejtettek. S mindenekelőtt – utazás a neki szánt időben, visszatérés az ifjúság naiv kezdeteihez, az átéltek keserű igazságainak kurta analizise-szintézise. Egy utazás, amelyben összeér a kezdet és a vég, s amelyet a költő nem távolról szemlél, hanem izgalommal és szenvedéllyel él át, egyszerre létezve több korosztályban. Megőrizte az emlék frissességét, az átéltekhez való hozzáállása bölcs és erkölcsös, amivel oly kevesen rendelkeznek – így élete és művei tükörként szolgálnak, amelybe bármelyikünk belenézhet, hogy saját magára találjon. A költő szélesebb, univerzális mércéje szuggesztív azok számára, akik életüket a Semmitől való szüntelen menekülésként szemlélik. Ez a menekülés talán Radoj Ralinnak sikerülhet."

Bozsidár Kuncsev

Talán kevesen tudják, hogy a II. világháború végén Radoj Ralin Magyarországon járt az Első Bolgár Hadtest katonájaként. Néhány verse is őrzi benyomásait az országról.

A Vörös ház

Szófiában mutatta be az Érintés c. produkcióját a Malko Teatro április 17-én. A tizenegy bolgár költőné verseiből összeállított előadást Hadzsikosztova Gabriella rendezte, Tana-Kovács Ágnes és Balogh Margit közreműködésével. Az előadás színhelyeül Andrej Nikolov szobrász évekkal ezelőtt elhagyott hangulatos műterme szolgált a Ljuben Karavelov utcában, a főváros szívében. "A Vörös ház" néven közismert épület ma kedvelt helye a kortárs gondolkodás és művészet képviselőinek, akik itt találkoznak, hogy elmondják egymásnak az életről és a művészetről vallott felfogásukat. Hadzsikosztova Gabriella produkciója így természetes közegre talált a keresés és vizsgálódás atmoszférájában, a fájdalom és az életvágy, a seb és a simogatás, az erőszak és a megsznás, a gyilkos tempó és a nyugalom falai között. Az előadás eredetisége és a szereplők játéka kivívta a közönség viharos tetszését, a bolgár rádió és a televízió szintén kedvező kritikával számolt be a fellépésről.

10 Kultúra

23 май, петък, 18 часа
Вечер, посветена на поета-
сатирик Радой Ралин
(по случай неговата
80 годишнина)
с участието на
Габриела Хаджикостова и
Александър Варо
(Български културен дом,
1097 Будапеща, ул. Вагохид 62)

"Неговите стихотворения са израз на равносметка. Те са философията на неговия живот в границите на едно агонизиращо време, каквото беше нашия век. Те са промисъл и скъпо заплатена мъдрост, монолозите на душа, белязана с безброй рани. И преди всичко те са пътуване в досега тореденото му време, завръщане към наивните начала на младостта, лаконичен анализ-синтез от горчивите истини на преживяното. Едно пътуване, в което се събират началото и краят, но то не е осмислено студено, от дистанция, а се преживява с вълненията и страстите на поет, който едновременно живее в няколко възрасти. Съхранил свежестта на спомена, съумял да подходи към преживяното с мъдрост и морал, притежавани от малцина (да не забравяме, че това е пътуване на значим поет и необикновен човек, един от най-необикновените хора у нас), той е превърнал отреденото му като участ в огледало, където оможе да се огледа всеки от нас. Тези пошироки, универсални стойности на поетимеските внушения се превръщат до някаква степен и в равносметка на онези, които не престанаха да гледат наживота си като на мъчително бягство от Нищото. Радой Ралин може би сполучи в своето бягство."

Бождар Кунчев

Може би малцина знаят, че в края на Втората световна война Радой Ралин идва в Унгария като войник в Първа българска армия. Своите впечатления от страната той споделя в поредица от стихотворения.

"Малко театро" в България

На 17 април "Малко театро" гостува в София със спектакъла "Докосване", композиция и постановка на Габриела Хаджикостова по стихове на единайсет български поетеси. Представлението се състоя в изоставеното от години прекрасно ателие на скулптура Андрей Николов на улица "Любен Каравелов" в центъра на столицата, познато от скоро като "Червената къща". Днес то е превърнато в пространство за дебат и експериментиране, за среща на идеи от социологията и философията, културологията и религията, място за създаване и разпространяване на нови форми, за преосмисляне на изкуството и живота.

Спектакълът на Габриела Хаджикостова се вписва най-

естествено в тази атмосфера на търсене и изследване между болката и копнежа за живеене, между раната и ласката, насилието и милостта, убийствения ритъм и покой. Той предостави щастлив

случай за контакт на автори и публика и събра на едно място поети и театрали. Оригиналният подход на визуализация и соноризация на лириката беше топло приет от публиката. Изпълнителите Габриела Хаджикостова, Агнеш Тана-Ковач и Маргит Балог бяха изпратени с бурни аплодисменти. Ласкави отзиви се получиха в националната телевизия и радио.

Панорама

На 18 април в Унгарския културен институт в София бе представен специален тематичен брой на "Панорама" - алманах за чуждестранна литература, издание на съюза на преводачите в България. Дьорд Сонди и Габриела Хаджикостова са съставители на този брой, посветен на съвременния унгарски театър. Сборникът се открива с Миклош Хубай, най-зрелият автор, представен с пиесата "Нося огън" и завършва с най-младия Корнел Хамваи и пиесата му "Сезонът на палачите". И двамата автори насочват вниманието към събития, които вече са станали история, по-близка или по-далечна, но история, раните от която остават като исторически опит и обществена поука. Впечатляващ за българските читатели е смелият, директен, предизвикателно оголен подход към времето на промените, към проблемите, към дълбоките човешки рани. От по-категорична политическа позиция, каквато демонстрират Тибор Дюркович и Дьорд Шпиро или чрез външно по-безпристрастен разказ, какъвто водят Акош Немет, Ласло Гарац и Золтан

Егреши, авторите в този сборник разкриват драматизма на нашето съвремие, който независимо от преднината, която Унгария реализира в интеграцията с Европа, остава сходен за нашите две страни, а може би и за всички страни от бившия социалистически лагер. Мотивът за самотата, за капсулирането, което води до сериозни психологически травми, обединява авторите Габор Гьоргеи "Последна реплика", Карой Сакони "Ако останеш у дома", Жолт Пожгаи "Лизелота и месец май". Същият мотив, но в сатиричен план разработва и Лайош Парти Над в музикално-танцуваната хусариада "Ибушар". Реализацията на сборника е свидетелство за интерпретаторското изкуство на различни поколения преводачи, живеещи както в Унгария, така и в България. Тя ни обещава и нови интресни постановки, каквито винаги са имали учгарските пиеси в България.

Наташа Колевска

Panoráma: Kortárs magyar színház

A szófiai Magyar Kulturális Intézetben április 18-án mutatták be a Bolgár Fordítók Szövetsége világirodalmi folyóirata - a Panoráma - kortárs magyar színháznak szentelt külön számát. A szerkesztők - Szondi György és Hadzsikosztova Gabriella - nyilván tudatosan átgondolt válogatásukba rejtették az olvasónak szóló üzenetüket. A válogatást talán a legértekebb szerző, Hubay Miklós nyitja a Tűzet viszek c. darabjával, az utolsó mű pedig Hamvay Kornél Hóhérok hava c. darabja. Mindkét szerző a mára már történelemmé vált eseményekre írányítja az olvasó figyelmét. Legyen közelebbi vagy távolabbi az a történelem, az általa ejtett sebek tapasztalatot, társadalmi tanulságot hordoznak. Mindkét dráma olyan korszakot ír le, amikor a változó törvények gyilkos kataklizmát okoznak az egyes emberek kicsiny világában, és megkérdőjelezi az ember ítélkezéshez és büntetéshez való jogát. Ez a sajtóságság gondolati keret arra készíti az olvasót, hogy a kortárs szűzsében is magasabb tartalmat keressen. A bolgár befogadóra mély benyomást tesz a magyar drámaírók bátor, direkt, kihívóan lecsupaszított hozzáállása a változások idejéhez, a problémákhoz, az emberi sebek mélységéhez. A Gyurkovics Tibor és Spiró György által képviselt, kategorikusabban kifejezett politikai állásfoglalástól kezdve, Németh Ákos, Garaczi László és Egressy Zoltán látszólag szenvtelen elbeszélésén át, a kötetben szereplő szerzők korunk drámaírói szólnak, melyek - függetlenül attól, hogy Magyarország előbbre tart az európai integrációs folyamatban - hasonlóságot mutatnak a bolgár jelenl, de talán az összes volt szocialista ország valóságával is. A komoly pszichológiai traumákhoz vezető magány, az elszigetelődés motívuma közel hozza egymáshoz Görgey Gábor, Szakonyi Károly Ha itthon maradnál és Pozsgai Zsolt Liselotte és a május c. művét. Ugyanezen motívum szatirikus vonulatát dolgozza fel Nagy Parti Lajos Ibusár c. zenés-táncos huszárdarabja. A kötet Magyarországon és Bulgáriában élő fordítók munkája, akik tanúbizonyságot tette kiváló interpretálási igényességükről. Az összeállítás remélhetőleg előfutára lesz több kortárs magyar dráma bulgáriai színrevitelének a közeljövőben, hiszen ismeretes, hogy a bolgár közönség mindig is érdeklődéssel kísérte a magyar dráma- és színházművészetet.

Natasa Kolevszka, dramaturg

Találkozók és események

A Szófia Színház vendégszereplése

Az ismert bolgár színház április 15-én volt a Bolgár Kulturális Intézet vendége Az Istenek éjszakája c. darab bemutatásával. Doszi Doszev, Ivajlo Geraszkov és Ljubomir Mladenov játéka Molière, XIV. Lajos és az udvari bolond szerepében láthatóan megérintette a nézőket az Andrassy úti teremben. A színdarab szerzője Miro Gavran, aki 1999-ben éppen Magyarországon vehette át a Közép-Európa Legjobb Írója irodalmi díjat. A színház igazgatója, Dorotea Toncseva asszony értékes ajándékot adott át a Bolgár Kulturális Intézet könyvtárának – a legjobb bolgár drámák gyűjteményének négykötetes luxuskiadását.

Öt éves a Magyar Rádió Bolgár Nemzetiségi Adása

A Kossuth Rádió Főszerkesztősége volt a főszervezője a Magyar Rádió Márványtermében április 23-án megtartott Kisebbségi Napnak. A Kisebbségi Nap keretében A kisebbségek helye és szerepe az Európai Unióban címmel rendezett konferencián Heizer Antal, a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal elnöke, Szászfalvi László, a Magyar Országgyűlés Emberi Jogi, Kisebbségi és Vallásügyi Bizottságának elnöke, Dr. Törzsök Erika, az Európai Kisebbségi Kutatási Alap elnöke, valamint Vass Lajos, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának államtitkára tartott előadást. Perjes Klára, a Kossuth Rádió főszerkesztője üdvözölte a bolgár, a görög, a lengyel, az örmény, a roma, a ruszin és az ukrán nemzetiségi adások szerkesztőségét és emléklapetteket adott át megalakulásuk 5. évfordulója alkalmából.

A Bolgár Húsvét

Negyedszer szervezték meg Bulgáriában a Bolgár Húsvét címmel indított rendezvényt, melyen hagyományosan a külföldön élő bolgárok képviselői találkoznak. A találkozó idei témája Bulgária képe a bolgárok és a külföldiek szemével volt. A Külföldön Élő Bolgárok Hivatala kezdeményezésére most először központi témaként szerepelt a határokon túl élő hagyományos bolgár közösségek élete. A magyarországi bolgárok képviselőjében Muszev Dancso, a BOÖ elnöke tájékoztatást adott a magyarországi bolgár közösség életéről és szervezeteiről.

СРЕЩИ И СЪБИТИЯ

Гостуване на театър "София"

Известният български театър гостува в Българския културен институт на 15 април т.г. с постановката "Нощта на боговете". Артистите Доси Досев, Ивайло Герасков и Любомир Младенов в ролите на Молиер, Луи XIV и шута завладяха залата и сърцата на зрителите за краткото време на спектакъла. Автор на пиесата е Миро Гавран, получил международна литературна награда за най-добър писател в Централна Европа за 1999 г., връчена му в Унгария. Директорът на театъра Доротея Тончева подари на библиотеката на Българския културен институт луксозно четири томно издание с най-добрите български драми.

Пет години българско предаване по унгарското радио

В мраморната зала на Унгарското радио на 23 април се състоя ден на малцинствата, организиран от Главната

редакция на Радио Кошут. В рамките на конференцията "Място и роля на унгарските малцинства в Европейския съюз" доклади изнесоха Антал Хайзер, председател на Агенцията за национални и етнически малцинства в Унгария, Ласло Сасфалви, председател на Комисията за правата на човека, малцинствата и вероизповеданията при парламента, Ерика Тьоржък, председател на Фонда за сравнителни изследвания на малцинствата в Европа и Лайош Ваш, държавен секретар в Министерството на националното културно наследство. Главният редактор на Радио Кошут Клара Перйеш поздрави редакциите на българското, гръцкото, полското, арменското, ромското, русинското, украинското малцинствени предавания и им връчи грамоти по случай петгодишнината от основаването им.

Българският Великден

За четвърти пореден път в България се проведе срещата "Българският Великден", на която се събраха българи, живеещи в различни страни. Темата на срещата бе имиджът на България: обликът на България през погледа на българите и чужденците. По инициатива на Агенцията за българите в чужбина за пръв път като централна тема бе обсъждан и въпросът за традиционните български общности, живеещи зад граница. В дискусиите взеха участие и българи от Унгария. Данчо Мусев, председател на БРС, изнесе на форума лекция за българската общност и нейните организации.

Българо-гръцка вечер

Българското и гръцкото самоуправление в VII район станаха инициатори на съвместна проява, която се състоя в Българския културен дом на 3 май. Изпълненията на танцовите състави "Росица", "Янтра" и "Хелидонаки", на оркестрите "Зеус" и "Шьондъоргьо" задържаха

любителите на балканския фолклор до късно през нощта. Вечерта бе почетена и от председателите на българското и гръцкото републикански самоуправления.

Конференция

Българската общност и нейните институции сред темите на конференцията

По случай 125 годишнината от Освобождението на България и 50 годишнината от основаването на българската специалност в Държавния университет Лорант Йотвюш на 7 и 8 май т.г. в заседателната зала на факултета се състоя възпоменателна сесия. Сесията бе открита от проф. д-р Ицван Ньомаркаи, директор на Института по славистика и ръководител на катедрата по славянска филология. В изложението си на пленарното заседание проф. Ньомаркаи изрази загриженост за

специалността българска филология, която трябва да бъде осъвременена, за да отговори на предизвикателствата на времето. Като особени важни задачи той изтъкна засилването както на практическата, така и на теоретическата насоченост на специалността, създаването на преподаватели и изследователи, за които науката е форма на живот. Ленке Чикхейи информира за дейността на Института за изследване на българите в Унгария, чийто директор е от 2000 г. Ася Събева Юричкаи съобщи за подготвяния

учебник по българско народознание за деца от I до IV клас, който предстои да бъде издаден с подкрепата на Министерството на образованието в Унгария. Прозвучаха и доклади за разпространението на българската култура в Унгария (Андреа Йенат), проблемите на изучаването на български език в унгарогвореща среда (Мариана Стефанова), за дейността на Унгарско-българското дружество за приятелство (Елвира Катун), за българската общност и университетското обучение по български език (Тошо Дончев), както и други теми, свързани с изследователската работа на унгарските българисти и българските изследователи.

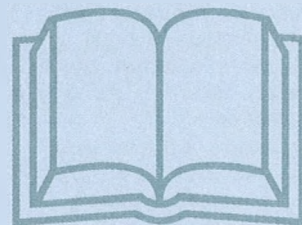
Találkozók és események

Bolgár-görög est

A VII. kerületi bolgár és görög önkormányzat volt a kezdeményezője annak a közös rendezvénynek, amelyet május 3-án tartottak meg a Bolgár Művelődési Házban. A Roszica, Jantra és Helidonaki néptáncegyüttes, valamint a Zeusz és a Söndörgő népi zenekar produkciója késő éjjelig szórakoztatta a közönséget. Az est vendége volt a bolgár és a görög országos önkormányzat elnöke.

Tudományos tanácskozás

A konferencia témái között a bolgár közösség és intézményei is szerepeltek. Bulgária felszabadulásának 125. évfordulója és az Eötvös Loránd Tudományegyetem bolgár szakja indításának 50. évfordulója alkalmából május 7-én és 8-án tanácskozást tartottak az egyetem tanácstermében. A konferenciát üdvözölte Szvetlozar Panov nagykövet, majd Nyomárkay István professzor, a Szláv Filológiai Tanszék vezetője megnyitó beszéde után plenáris üléssel folytatódott a tanácskozás. A plenáris ülésen megtartott előadásában Nyomárkay professzor aggodalmának adott hangot a bolgár szak jövője iránt, amely – szerinte – korszerűsítésre szorul, hogy megfelelhessen az idő kihívásainak. Csikhelyi Lenke tájékoztatta a résztvevőket az általa 2000 óta vezetett Magyarországi Bolgárok Kutatóintézete munkájáról. Juricskayné Szabeva Aszja előadásában tájékoztatta a résztvevőket arról a bolgár népismereti tankönyvről, mely a magyar Oktatási Minisztérium támogatásával készül az 1-4. osztályos gyerekek számára. Előadások hangzottak el továbbá a bolgár kultúra magyarországi terjesztéséről (Gonát Andrea), a bolgár nyelvtanításról idegen nyelvi környezetben (Mariana Sztefanova), a Magyar-Bolgár Baráti Társaság tevékenységéről (Katus Elvira), a bolgár közösség szerepeltetéséről az egyetemi bolgár nyelvi képzésben (Dr. Doncsev Toso), valamint más témákról.

Találkozók és események

A bolgár könyv Debrecenben

A Debreceni Bolgár Önkormányzat kezdeményezésére május 10-én az egyetem könyvtárában május 24-e, a bolgár kultúra és a szláv írásbeliség ünnepe alkalmából bolgár könyvkiállítás nyílt.

Ünnepség a Szt. Cirill és Szt. Metód templomban

A húsvét utáni harmadik héten a budapesti bolgár ortodox templomban nagy ünnepség volt, amelyet több ünnep tiszteletére tartottak: Szt. Cirill és Szt. Metód, a templom névadóinak napja, Szt. György napja, valamint a Bolgár Patriarkátus helyreállításának 50. évfordulója. A Szent Liturgia után a templom udvarán mindenki kapott az ünnepi "kurban" levest. A finom bárányleves készítője – Zsivkova Verka asszonynak nagyon sok elismerő szó jutott.

A bTV a magyarországi bolgárokról

Adássorozat indult a magyarországi bolgárokról az egyik legnézettebb bolgár kereskedelmi csatorna – a bTV – műsorán. Az első rész május 11-én került adásra. A másik Bulgária c. műsorban, a következő kettő pedig 18-án és 25-én lesz látható. A bTV stábja a budapesti Bolgár Nagykövetség meghívására februárban látogatott el Magyarországra és több riportot készített az üzleti élet és a kultúra különböző területein dolgozó itteni honfitársainkkal.

ELŐZETES

Bolgár kiállítás az Örökmozgó Filmszínházban Az Örökmozgó Filmszínházat a filmművészet iránt rajongók igazi kulturális közegként ismerik, ahol rendszeresen bemutatásra kerül a különböző iskolák és országok vizuális művészete. Június 12-én a mozi előcsarnokában nyílik meg Roszen Ruszev, az egyik legtehetségesebb Magyarországon élő bolgár grafikus kiállítása. A kiállítás megnyitása után, 18.00 órától kerül sor Iglia Trifonova rendező Levél Amerikából c. filmjének vetítésére.

Българската книга в Дебрецен

По инициатива на българското самоуправление в Дебрецен и славянската катедра в университета на града на 10 май в библиотеката на славянската катедра бе открита изложба на български книги, посветена на празника на българската просвета и култура 24 май.

Празник в храма "Св. св. Кирил и Методий"

На третата неделя след Пасха в българския православен храм се състоя голямо тържество, на което бяха отбелязани поредица от празници: храмовият празник на църквата, денят на св. Кирил и св. Методий, денят на великомъченик Георги Победоносец, както и 50 годишнината от възстановяването на Българската Патриаршия. След Светата божествена

литургия в двора на църквата бе раздаден гергьовски курбан. В хубавия майски ден, при летни температури, членовете на общността спазиха старата българска традиция да почетат свети Георги с агнешки курбан. За децата бяха вързани люлки. Похвали заслужи и главният майстор на агнешката чорба – Верка Живкова.

bTV за българите в Унгария

Една от най-популярните български частни телевизии bTV започна поредица от предавания за българската общност в Унгария. Първата част от репортажите бе излъчена на 11 май в предаването "Другата България", а следващите две ще бъдат в ефир на 18 и 25 май. Екипът на bTV посети Унгария през февруари т.г. по покана на Българското посолство в Будапеща и направи поредица от интервюта с българи, работещи в различни области на бизнеса и културата.

ПРЕДСТОЯЩО

Българска изложба във филмотечното кино

Кино "Йорюок мозго" е известно на ценителите на филмовото изкуство като истинско културно средище, където периодично се представя визуалното изкуство на различни школи и държави. На 12 юни от 17 часа във фойето на киното ще бъде открита изложба на Росен Русев, един от най-талантливите и продуктивни български графичи в Унгария. За да се допълни българската атмосфера на деня от 18 часа ще бъде прожектиран филмът "Писмо до Америка" на режисьорката Иглика Трифонова.

Среща на побратимените градове в Дебрецен

Българското посолство в Унгария организиране представяне на България в град Дебрецен, в рамките на международна изложба, посветена на градовете – побратими на Дебрецен и техните страни. Изложбата се състоя на 24 април 2003 г. В една от най-старите гимназии на Дебрецен "Михай Чоконай". Организаторите, със съдействието на посолствата на държавите, от които са побратимените градове, бяха подредили витрини със снимки, брошури за културни прояви и други агитационни материали за съответния град и държава. Успоредно бе организирана и кулинарна изложба с типични ястия от страните-участнички в проявата, с експонатите от която се почерпиха възпитаниците и гостите на гимназията.

Представена бе "визитната картичка" на България, от която можеше да се научи за основаването на българската държава, за приемането на християнството, делото на светите братя Кирил и Методий, спасяването на 50 000 български евреи от лагерите на смъртта през 1943 г, интеграционните процеси в България и очакваното присъединяване към ЕС през 2007 г. Накратко бяха описани възможностите за туризъм в България – черноморските и планински курорти, манастирския и селски туризъм. Специално място бе отведено на историята на град Шумен и на "унгарската връзка": след революцията през 1848 г. Унгарски революционери и самият Лайош Кошут емигрират в Шумен, където се включват в културната дейност на града.

Константина Костова

В процеса на организацията се включи българската общност в Дебрецен и българското самоуправление в града. На България бяха посветени две витрини: едната с български бродерии, типични предмети, керамика, а другата с изгледи и материали за град Шумен, включително карти на страната и града, който е побратимен с Дебрецен от 1958 г.

Találkozók és események

Testvérvárosok találkozója Debrecenben

A Debrecennel testvérvárosi kapcsolatot tartó városok és országaiak bemutatkozása keretében a budapesti Bolgár Nagykövetség szervezte meg Bulgária reprezentációját a nemzetközi kiállításon. A kiállítást április 23-án nyitottak meg a Csokonai Mihály Gimnázium épületében, mely Debrecen egyik legrégebbi oktatási intézménye. A szervezők a testvérvárosok országait képviselő nagykövetségek segítségével fotográfiákat, prospektusokat és más dokumentációs anyagokat tartalmazó tárlók segítségével mutatták be az adott országot. Ezzel párhuzamosan gasztronómiai kiállítást rendeztek, melynek "tárgyait" azonban a vendégek és a gimnázium tanulói hamar elfogyasztották. A programok szervezésébe bekapcsolódott a debreceni bolgár közösség, illetve a Debreceni Bolgár Önkormányzat is. Bulgáriát két tárló mutatta be: az egyikben bolgár kézimunkákat, himnuszokat és kerámiákat, a másikban Sumen – mely 1958 óta Debrecen bulgáriai testvérvárosa – ábrázoló anyagokat tekinthettek meg az érdeklődők.

A vitrinekben Bulgária "névjegye" volt látható, amely ismertette az országalapítást, a kereszténység felvételét, Szt. Cirill és Szt. Metód, a szaloniki testvérek munkásságát, 50.000 bolgár zsidó megmentését 1943-ban, Bulgária EU-és NATO-csatlakozási törekvéseit, valamint az ország turisztikai nevezetességeit – a tengerparti és a hegyi üdülési és rekreációs lehetőségeket, valamint a bolgár kolostorok szépségét, és a falusi turizmus lehetőségeit. Külön helyet kapott Sumen története és "magyar kapcsolata" az 1848-1949-es szabadságharc után, amikor Kossuth Lajos társaival egy ideig Sumenben élt, s komoly szerepet játszott a város kulturális életében.

Konsztantina Kosztova

Момичета и момчета, слате да танцуваме!

Българските танцови състави "Янтра" и "Росица" набират деца от 6 годишна възраст. Репетициите се провеждат във вторник и четвъртък в Българския културен дом. Който обича народните танци, да се обърне към Аяна Салан на тел. 06-20-4407091.

Táncolni vágyó lányok, fiúk, figyelem!

A Jantra és a Rosica Bolgár néptáncgyűjtés táncosokat keres 6 éves kortól.

A próbákat kedden és csütörtökön a Bolgár Művelődési Házban tartjuk. Aki kedvet érez a néptáncokhoz, keresse meg Szalay Anneli a 06-20-4407091-es telefonszámon.

НАКРАТКО ОТ БЪЛГАРИЯ

Повече от 50 процента

от българите искат независими кандидати за местните избори, сочи анализ на БСП, основан на резултатите от социологически сондажи от последните месеци. Местната власт се ползва с по-високо доверие от държавната – 70 на сто от българите смятат, че държавната власт няма отношение към конкретните им проблеми, се казва още в анализа. Основният проблем е безработицата, смятат 60 процента от анкетираните. Също толкова заявяват, че живеят като през 2001 година или по-лошо, а само 10 % - по-добре. Доверието към правителството спада, обобщават от БСП, които имат 20 % доверие, срещу 10 % за НДСВ и 10 % за СДС.

323 лв. е средният доход на българските домакинства

122.39 лв. е бил средният общ доход на едно лице през февруари, а средната му издръжка - 116 лв., обяви вчера националната статистика. Средният общ доход на домакинствата достигнал 323 лв., като е нараснал с около 19 лв. спрямо същия месец на миналата година. В същото време месечният им общ разход е скочил с 6 лв. и е възлязъл средно на 307 лв. Домакинствата са свили разходите за храна през февруари. Делът им е паднал с 2% спрямо година по-рано и е стигнал 37,9% от всички харчове за месеца. През февруари домакинствата са вдигнали разходите си за алкохол и цигари - до 3,5%, за здравеопазване - до 5,7%, за транспорт - до 4,9%, и за съобщения - до 5,4%. Делът на парите, харчени за вода, ток и горива, е нараснал с един процент, до 18,4%.

Безпрецедентният спад в рейтинга на Симеон повлече надолу и кабинета. БСП може да получи мнозинство в парламента след нови избори. Катастрофален резултат ще постигне царската партия, ако днес има парламентарни избори. Само 6,7% от българите смятат да гласуват за НДСВ, показва националното проучване на "Галъп". Само за месец

жълтият електорат се е стопил с 2%. Спад с 1% бележи вторият партньор в управляващата коалиция - бюлетина за ДПС ще пуснат 4,2%.

Лошата оценка за правителството е свързана и с рухналия личен рейтинг на премиера Симеон Сакскобургготски - от минус 11 през март до минус 29 в края на април. Доверието в него е паднало с 6% и е 26%, недоверието се е качило от 43 на 55%.

Унгарската банка ОТП е определена за купувач на ДСК

Унгарската група ОТП предложи 311 млн. евро за Банка ДСК, а вторият кандидат австрийската Ерсте банк – 293 млн. евро. До десет дни ще бъде подписан договора с ОТП. Ако договорът не бъде подписан в определения срок Банковата консолидиционна компания има право да покани Ерсте банк на преговори за подписване на договор. Критерии за избора са били предложената цена, условията на проекто-договора, както и финансовата стабилност на купувача и банковия му престиж.

Ще изнасяме валута до 5000 лева, без да ги декларираме пред митничарите. Комисията подкрепи предложението износът и вносът на валута до 5000 лв. в наличност да не се обявява пред митническите власти, а редът за деклариране на суми от 5000 до 25 000 лв. да се определи с наредба на финансовото министерство. При износ на суми в наличност над 25 000 лв. местните и чужди лица ще

декларират пред митниците размера и произхода на парите, като предоставят удостоверение от данъчните, че нямат просрочени задължения към хазната. От финансовото министерство уточниха, че до влизането ни в ЕС трябва да се разреши свободно да се изнасят без деклариране до 12 500 евро.

Калкани мутанти в Бургаския залив

Рибари от Сарафово уловиха през почивните дни 3 парчета мутирал калкан, научи "Сега". Той е без характерните копчета по гърба. Още пет екземпляра с подобни отклонения са били хванати в рамките на последния месец. Живко Нечев от Института по рибно стопанство в Бургас. предполага, че аномалията се дължи на отравяне с тежки метали или нефтопродукти на Бургаския залив.

Нечев смята, че тепърва ще се наблюдават аномалии сред морската фауна. "От известно време е налице процес на повдигане на мъртвия морски слой. Сега зоната, в която няма никакъв живот, започва под 80 - 100 метра. Преди тази граница е била по-дълбоко.

480 наши бойци заминават през юни

Над 10,5 млн. долара ще трябва да отпусне държавата за командировъчни на батальона ни в Ирак, разкри министърът на отбраната Николай Свиначков. Разчетите са направени за една година при ротация от 4 месеца. Форсирането идва след критика от шефа на Генщаба ген. Никола Колев за забавяне на решението за изпращане на рота в съседна на Ирак страна по време на войната. Батальонът ни ще замин

през втората половина на юни, каза Свиначков. Той ще се състои от 2 лекопехотни роти и една по поддържане на техниката. Министърът не уточни дали българите ще са в северната част на Ирак, която е по-опасна.

С концерт агитираме Париж, че сме добри

По инициатива на министъра на европейската интеграция Меглена Кунева се подготвя грандиозен концерт във Франция, който ще покаже най-доброто от българското музикално изкуство. Според наши дипломати Кунева не случайно е избрала Париж за това събитие. През февруари френският президент Жак Ширак каза, че София и Букурещ са пропуснали "един отличен повод да замълчат", вместо да подкрепят САЩ във връзка с иракската криза. Концертът е нещо като букет цветя, поднесен на Париж за извинение, коментираха дипломатите.

НОИ обяви: 13-ата пенсия е сигурна

Със сигурност през декември ще има 13-а пенсия за всички пенсионери. Това обяви шефът на НОИ Йордан Христосков.

За пръв път още преди средата на годината е ясно, че ще има 13-а пенсия. Причината са неочаквано високите приходи в хазната на НОИ, които дойдоха заради задължителната регистрация на трудовите договори и въвеждането на минимални осигурителни прагове.

Увеличава се потреблението на плодове, кисело мляко, месо, зеленчуци, картофи, боб и кашкавал. Храната на българина обаче е далеч от

здравословните стандарти. Така например ядем с 27% по-малко месо от необходимото, 83% по-малко картофи. При плодовете изоставяме със 77%, а при зеленчуците - с 36%. С пъти сме над нормите по консумация на олио и колбаси. При брашното ги надскачаме с 61%, а при хляба - с близо 25%. Това обаче може да се обясни както с икономии в трапезата на българина, така и с хранителните му навици, предупредиха статистиците.

Показаха новия вариант на "И Господ слезе да ни види" Своеобразен бенефис на Ицхак Финци бе организиран от режисьора Петър Позлатев в столичното кино "Мир". С премиерата на неговия филм "И Господ слезе да ни види" киноголдията отпразнува 70-годишнината на актьора. Специално за премиерата и за празника на своя баща от Германия пристигна и актьорът Самуел Финци. След прожекцията Ицко Финци свири на цигулка и пиано заедно с композитора на филма Антони Дончев. Филмът "И Господ..." е по сценарий на покойния вече Станислав Стратиев и бе показан в най-новия си, засега окончателен вариант. Той бе започнат още в края на 90-те години, но поради проблеми все не стигаше до премиера.

Майки и бащи с по 6 месеца отпуск за дете от 2007 г. Майката и бащата ще имат право на по 6 месеца неплатен отпуск, за да се грижат за детето си до навършване на 8 г. от 2007 г. Досега родителите ползваха почивка от 1 г., но само до навършване на 3 г. на новороденото.

Белгия би Унгария, волейболистите ни първи в квалификациите 11.05.2003

Българският мъжки национален отбор спечели квалификациите в първа група за европейското първенство в Германия през септември. Това стана факт след като волейболистите на Белгия надиграха Унгария с 3:1 в мач от турнира в Загреб. България е начело в класирането с 9 т. от 4 мача. Последната среща на момчетата на Милорад Кианц е срещу домакина Хърватска, но той е без значение за крайното подреждане.

Пейчева четвърта за СК във Франция 12.05.2003

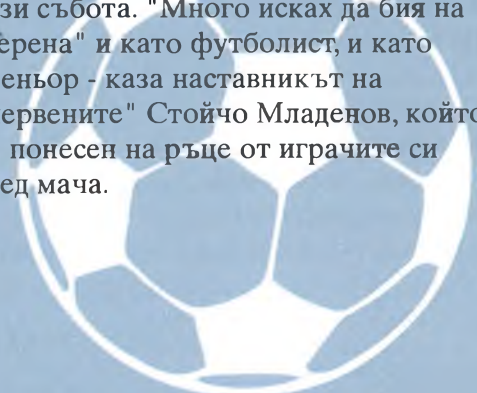
Симона Пейчева завърши на четвърто място в многобоя на 29-ото издание на турнира по художествена гимнастика във френския град Корбе Есон. Надпреварата, която се слави като мини-световно първенство, бе I кръг за Световната купа. Най-добрата ни грация събра актив от 105,600 т.

Златан Ванев със сребро в Будапеща 12.05.2003

Златан Ванев завърши втори в турнира за Гран при по вдигане на тежести в Будапеща. Класирането бе направено по системата "Синклер", сравняваща постиженията в отделните категории. При жените Гергана Кирилова е 5-а, а младата Ирена Миткова 10-а.

ЦСКА почти е шампион

ЦСКА на практика е шампион за 29-и път, след като завърши 1:1 с "Левски" на "Герена". "Червените" ще са първи и на теория при успех над "Ботев" тази събота. "Много исках да бия на "Герена" и като футболист, и като треньор - каза наставникът на "червените" Стойчо Младенов, който бе понесен на ръце от играчите си след мача.

ЗА ВАС, ДЕЦА

На Кирил и Методий

О, учители-творци
смели войни и светци,
ний с цветя, цветя безчет
китим образа ви свет.

Чутни Солун ви роди,
вие бяхте две звезди,
а над нашата страна
бе безродна тъмнина.

Вий зпалихте лъчи,
вий ни дадохте очи,
пратихте ни братски зов,
пратихте ни благослов.

Слава, слава пеем днес,
вечна слава вам и чест,
ние вием днес венци
вам, о, войни и светци!

Асен Разцветников

Книжка – пъструшка

Много си ми мила,
мила като дружка,
моя белокрила
книжчице-пъструшка.

Твойте бели листи
са криле на птица.
Буквите-мъниста
нижат се в редица.

Цялата сияеш
с весели рисунки:
зайчета играят,
скачат си маймунки.

Щом като разтвори
твойта шир прекрасна,
ти ми заговориш
простичко и ясно.

Много те обикнах,
мила бърборичке,
с теб нали привикнах
да чета самичка!

Калина Малина

МИЛИ ДЕЦА,

ВЕЧЕ ЗА ТРЕТИ ПЪТ
ФОНДАЦИЯ "ПРО
СКОЛА БУЛГАРИКА"
ВИ КАНИ НА ГОЛЯМ
ДЕТСКИ ПРАЗНИК.
ДЕНЯТ НА ДЕТЕТО
ЩЕ СЕ СЪСТОИ НА
1 ЮНИ 2003 Г. В ДВОРА
НА ПРАВОСЛАВНИЯ
ХРАМ "СВ. СВ. КИРИЛ
И МЕТОДИЙ"
ОТ 11 ЧАСА.
В ПРОГРАМАТА ЩЕ
УЧАСТВАТ ТОНИ
ПАШОВА,
ТАНЦОВИЯТ СЪСТАВ
"РОСИЦА".
ЩЕ ИМА РИСУНКА
ВЪРХУ АСФАЛТ,
ИЗРАБОТВАНЕ НА
ПРЕДМЕТИ,
ВИКТОРИНИ И
МНОГО ДРУГИ
ИНТЕРЕСНИ
ЗАНИМАНИЯ.
ГАРАНТИРАМЕ ВИ
МНОГО ВЕСЕЛИЕ
И СМЯХ.
ОЧАКВАМЕ С
НЕТЪРПЕНИЕ
ВСИЧКИ МАЛКИ И
ГОЛЕМИ ДЕЦА С
РОДИТЕЛИ, БАБИ И
ДЯДОВЦИ!

НАРОДНА МЕДИЦИНА

Кой мед за какво помага?

Балканският мед има общоукрепващо действие и е полезен при рани, както и при болести на дихателната система, бъреците, стомаха и червата. **Ливадният мед** е полезен при стомашно-чревни, бъбречни, белодробни и гинекологични заболявания.

Плодовият мед има профилактично и общоукрепващо действие. **Полският мед** се употребява срещу чернодробни, жлъчни и бъбречни болести, както и при гинекологични страдания. Той успокоява нервната система, кашлицата и сърцебиенето.

Липовият мед е полезен при настинки и болести на дихателните пътища. Той ускорява изхвърлянето на отровите от организма. **Акациевият мед** е полезен при настинки и болести на дихателните пътища. Той ускорява изхвърлянето на отровите от организма.

Боровият мед е лекарство срещу рани, простуда и болести на дихателната система, бъреците и пикочния мехур.

Медът от глухарче лекува чернодробни, жлъчни, бъбречни и стомашно-чревни болести.

Медът от кестени се употребява при гноини процеси и стомашно-чревни, бъбречни и сърдечно-съдови болести.

Лавандуловият мед помага при нервози, бъбречни болки и стомашни колики.

Медът от комунига също е полезен при нервози и стомашно-чревни страдания. Освен това ограничава гноините процеси.

Медът от мащерка се взема при бронхит, кашлица, катар на горните дихателни пътища, колит, гастрит и язва на стомаха.

Ментовият мед успокоява нервите, повишава апетита и активира сърдечната дейност. Той лекува чернодробни и жлъчни заболявания.

Слънчогледовият мед се употребява при спазми на бронхите, стомаха и червата.

Когато лекарствата не помагат:

Афти в устата

Смесват се 2 с.л. мед и 1 ч.л. сода бикарбонат. Местата се намазват с получената смес.

Безсъние

1 с.л. мед и 1 глава лук. Лукът се чукува и се смесва с меда.

Кашлица

3 с. л. настъргана ряпа се разбърква с 3 с. л. Мед. Яде се по 1 ч.л. 3 пъти дневно.

1 с.л. настърган хрян, 5 ч.л. мед, 1 с. л. ситно нарязана глава лук, 5 с.л. вода. Всичко се смесва и се загрева до кипване. След изстиване се приема по 1 ч.л. 5 пъти дневно.

Болки в гърлото

1 ч.л. мед се разтваря във винена чаша гореща вода. Прави се гаргара.

Разширени вени

2-3 настъргани картофа се смесват с 2 с.л. риванол и 1 с.л. мед. Мястото се налага.

Високо кръвно

1/2 кг мед се смесва със сока на 3 лимона, 20 листенца индрише и 20 семки от праскова. Приема се по 1 с.л. 3 пъти на ден 30 минути преди ядене.

2-3 глави лук се нарязват на ситно и се задушават до кашица. Смесват се 500 г мед и 2 ч.л. сяра. Приема се по 1 ч.л. 3 пъти преди ядене.

Запек

Всяка вечер преди лягане и сутрин на ставане се взема по 1 ч.ч. гореща вода с 1 с.л. мед.

Болни бъбреци

200 г мед се смесва със сока на 1 лимон и 2-3 с. л. зехтин (в който е разтворен 2 г камфор). Приема се по 1 с.л. 3 пъти дневно преди ядене.

Шипове

Разбърква се мед със сол (за предпочитане морска), намазва се на парче плат и се слага на болното място. Отгоре с поставя найлон, превързва се и така се преспира. Прави се 10 пъти подред всяка вечер.

Нередовен стомах

Пълна ч.л. мед се разбърква с пълна ч.л. препечени трици. Взема се 3 пъти на ден преди ядене.

Пресипнал глас

1 с.л. не много люта горчица се разбърква с 1 с.л. мед и с.л. прясно изцеден лимон. Сместа се изпива вечерта преди лягане.

Възпалени сливици

Разбъркват се много добре 1 с.л. мед, 1 с.л. зехтин и сока на 1 лимон. Приема се по 1 с.л., но много бавно, за да действа ефективно върху гнойните сливици. След час процедурата множе да се повтори.

Хрема

1 ч.л. мед се смесва с 3 ч.л. сок от захарно цвекло. Капват се по 5-6 капки във всяка ноздра 4 пъти дневно.

Язва в стомаха

Разбъркват се 20 мл зехтин със сока на 2 лимона и 500 г разтопен на водна баня мед. Приема се по 1 с.л. сутрин 30 минути преди ядене.

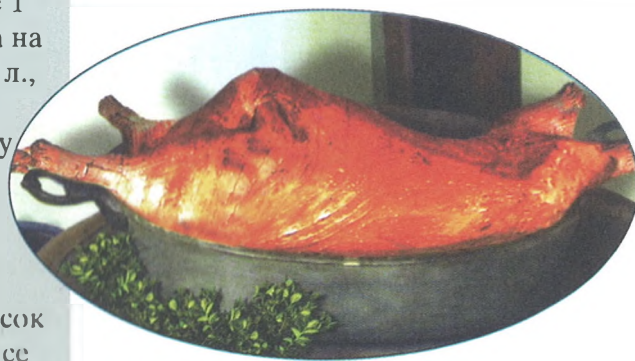
Агнешко в гювечета

Продукти: 1 кг агнешко месо, 1 връзка зелен лук, 1 кафена чашка олио, 1 буркан печени чушки, 250 г гъби, 4 яйца, сол, черен пипер, бяло вино, _ пакетче масло, 200 г кашкавал.

Приготвяне: Лукът се нарязва и се задушават в мазнината. Прибавят се нарязаните чушки, сол и черен пипер. Когато сместа се запържи, се изважда с решетъчна лъжица. В същата мазнина се задушават месото на хапки и нарязаните гъби. В затоплени гювечета се слага лучената смес, а отгоре месото. Във всяко гювече се доливат равни части топла вода и бяло вино. Преди да са напълно готови, се чукува по едно яйце, а върху него се настъргва кашкавал и се слага бучка масло. Запича се, докато се стегне яйцето.

Пролетен гювеч с коприва

Продукти: 500 г коприва, 3 глави лук, 1 кафена чашка ориз, 1 чаена лъжичка червен пипер, 3 стръка магданоз, сол, 1 кафена чашка олио.

Приготвяне: Попарваме изчистената коприва във вряла вода, отцеждаме и я нарязваме на ситно. В тенджерата със загрялото олио последователно запържваме и прехвърляме в тавичка нарязания на филийки лук, ориза и копривата. Посоляваме, поръсваме с червения пипер, наливаме 1 чаена чаша топла вода и печем в умерена фурна. Накрая посипваме ястието със ситно нарязания магданоз.

Страницата изготви:

Моника Тютюнкова

Слушайте българското предаване по Унгарското радио всяка сряда от 21.30 часа

Новини от България

и из живота на българската общност в Унгария, актуално интервю, българска музика.

За Будапеща: по програма "Кошут" на средни вълни 873 кхц; Дебрецен – 91,4 мхц; Дьор – 1350, 1188, 1116 кхц;

Мишколц – 1116 кхц; Ниредхаза – 1251 кхц; Печ – 873 кхц, 101,7 мхц;

Сегед – 66,29 и 93,1 мхц; Солнок – 1350 кхц, 88,5 мхц.

Гледайте предаването "Рондо" на Унгарската телевизия

всеки последен четвъртък от месеца по MTV от 14.00 часа

(повторение: събота по M2 от 12.00 часа)

Правни консултации в Българското републиканско самоуправление: 9 юни, сряда, 15-17 часа

Ново бюро на Балкан Еър Тур
Резервации и продажба на билети
Megnyílt a Balkán Air Tour új irodája
Repülőjegy-foglalás és -értékesítés
Budapest, VI. Székely Mihály u. 4-6.
Tel.: 06-30-5328632

С ГРУП до България

- всеки вторник, сряда, петък и събота от Будапеща за София в 17.00 от автогара Неплигет
- всеки понеделник, вторник, четвъртък и петък от София за Будапеща в 16.30 от новата автогара при Централна гара
- билети се продават в Българския културен институт и в касите на ВОЛАНБУС в цялата страна

GROUP autóbuszjárat Bulgáriába

- minden kedden, szerdán, pénteken és szombaton Budapestről Szófiába 17.00 órakor a népligeti autóbusz-pályaudvarról
- minden hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken Szófiából Budapestre 16.30-kor a Központi Pályaudvar előtti új autóbusz-pályaudvarról
- jegyek kaphatók az ország összes VOLÁNBUSZ jegypénztárában

Българо-унгарско средно езиково училище "Христо Ботев"
Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium
1062 Budapest, Bajza u. 44, tel.: 474-0536, 474-0537

Български културен институт
Bolgár Kulturális Intézet

1063 Budapest, Andrásy út 14, tel.: 269-4246

Български православен храм "Св. св. Кирил и Методий"
Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv Templom
1097 Budapest, Vágóhíd u. 15, tel.: 215-0039

Българско републиканско самоуправление Bolgár Országos Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41, tel.: 216-4210

Дружество на българите в Унгария Magyarországi Bolgárok Egyesülete
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel. 216-6560

Посолство на Република България Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1063 Budapest, Andrásy út 115, tel.: 322-0836, 322-0824

Ресторант "Царевец" Carevec Étterem
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel.: 216-1797

Столично българско самоуправление Fővárosi Bolgár Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41, tel.: 216-4211

Хотел "Рила" Hotel Rila
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel.: 216-1621

Български вест, май 2003 г.

Издание на Българското републиканско самоуправление, 1093 Будапеща, ул. Лоняи 41

Редакция: Александър Марков, Андреа Генат (главен редактор), Светла Кьосева

Отговорен издател: Данчо Мусев, Цена 50 форинта

Издава се с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария

Bolgár Hírek, 2003. május
A Bolgár Országos Önkormányzat kiadványa
1093 Budapest, Lónyay u. 41
Szerkesztőbizottság: Genát Andrea (főszerkesztő), Kjoszeva Szvetla, Markov Alexander
Felelős kiadó: Muszev Dancso

Ára: 50 Ft

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány támogatásával

ISSN 14163098

Globe Print Nyomda